

Riječ

broj 32
prosinac
2002.

glasnik hrvatske kulturne zajednice wiesbaden

- *Razgovor –
Sestra Aukšilija*
- *Halloween i kulturna
globalizacija*
- *160. obilježnica
Matice hrvatske*
- *Matoš – oštar, ali uvijek
pošten kritičar*
- *Miris lavande i
ružmarina*
- *"Najutvrđeniji grad na
svijetu"*
- *Hrvatski kao nadahnuće*
- *Sv. Cecilija pomogla
"hrvatskom koncertu"*

Skrb za kulturnu prepoznatljivost hrvatskoga naroda

HKZ je u župnom domu "Kardinal Franjo Kuharić" upriličila proslavu 160. obljetnice utemeljenja i djelovanja Matice hrvatske s gostima iz Hrvatske, voditeljima ogranka u Križevcima i Petrinji, ujedno i visokim dužnosnicima u središnjoj MH-a u Zagrebu

Utemeljenje Matice hrvatske davne 1842. godine bilo je od neprocjenjive vrijednosti za hrvatski narod. Ove godine navršava se 160. obljetnica utemeljenja, 160 godina predanog rada na očuvanju i jačanju hrvatskog samosvojsva uzdizanjem razine kulture i prosvijećenosti hrvatskog naroda. Najveći dio tog vremena Matica hrvatska je činila ono što tudnjima vlast nije htjela, jer je lakše vladati što je narod bio zaostali. Očezavala je stoga djelovanje Matice hrvatske, a u obje Jugoslavije čak ni pred nasiljem i zabranom rada nije prezala. Tek zadnjih desetljeća, utemeljenjem Republike Hrvatske svjete Matici hrvatskoj nova zora, ali odmah nailazi i na nove teške prepreke - velikosrpske osvajačke nastupe - zbog kojih mnogi ogranci rađe u izbjeglištvu. 160. obljetnica je svjedočanstvo ustrajnosti svim neprijateljstvima usprkos, radnosna izjava da je došlo vrijeme ubiranja plodova, moralna obveza da u svojoj državi svoju kulturu dovedemo do procvata.

Renata Husinec

Hrvatska kulturna zajednica Wiesbaden kao prijašnji kolektivni član MH (promjenom statuta sukladno hrvatskom zakonu o udrugama to više nije moguće) i danas čvrsto vezana uz Maticu suradnjom i prijateljstvom, osjećala je i želju i obvezu obilježiti 160. obljetnicu Matice hrvatske na prikladan način. I što je prirodnije nego opet potražiti suradnju Matice hrvatske u domovini? Suradnja je i ostvarena, ne samo s domovinom nego i s hrvatskim udrugama u susjednom Mainzu i Frankfurtu, ali i u udaljenijem Düsseldorfu, što ju čini osobito vrijednom. Konačno je opet jednom uspjela suradnja hrvatskih udruga na jednom zajedničkom projektu, a posebno istaknimo da nas je okupila upravo Matica hrvatska.

U našoj proslavi u Wiesbadenu, održanoj u subotu 23. studenoga u hrvatskom župnom domu "Kardinal Franjo Kuharić" sudjelovali su djelatnici Matice hrvatske Renata Husinec i Davor Salopek, oboje na visokim dužnostima u središnjoj u Zagrebu i u svojim ograncima. Gospoda Husinec, profesor na Visokom gospodarskom učilištu u Križevcima, je članica Upravnog odbora Matice hrvatske i predsjednica ogranka u Križevcima. Gospodin Salopek, dipl. inž. arhitekture, je također član Upravnog odbora i predsjednik ogranka u Petrinji. Otvarajući proslavu zahvalio sam Matici hrvatskoj što nas ona sama povezuje s domovinom više nego sve ostale udruge, savezi, uprave i ministarstva zajedno. Potom je Renata Husinec održala vrlo zanimljivo predavanje o povijesti, razvoju i značaju Matice hrvatske, o plodovima 160-godišnjeg djelovanja i o zadacima koje pred njih postavlja novo vrijeme. Matica je utemeljena s glavnim zadacima da hrvatskom narodu omoguću

upoznavanje najboljih djela hrvatske i svjetske kulturne baštine, da skrb za hrvatsku kulturnu prepoznatljivost i da Hrvatsku uključu u europske kulturne stvaralačke razvoje. Sveukupno Matično kulturno nastojanje prošlo je sve društvene slojeve i pridonijelo između ostalog oblikovanju hrvatskog školstva te kulturnih, prosvjetnih i znanstvenih društava i ustanova. Matica je hrabrla hrvatski narod izvan Hrvatske da ne poklene pred nasiljem što je osobito vrijedilo za krajeve pod fašističkom vlašću. Zalaganjem za dostojanstvo umjetničke riječi i slobodu kulturnoga izraza Matica hrvatska je dala svoj prilog europskim kulturnim vrijednostima. Renata Husinec među nebrojenim izdanjima Matice hrvatske ističe neka najvažnija poput biblioteke "Pet stoljeća hrvatske književnosti", nove još iscrpnije "Stoljeća hrvatske književnosti", te više od dvadeset biblioteka o glazbi, filozofiji, povijesti umjetnosti i drugom. Na kraju izlaganja o Matici Renata Husinec se uzda da je pred nama razdoblje kada ćemo moći još potpunije upoznavati hrvatsku kulturno blago i kada ćemo ga moći još mnogo bolje predstaviti svijetu. U kratkom se osvrtnu na rad križevačkog ogranka osjeća promjena u načinu izlaganja koje svojim intimnijim pristupom otkriva svu privrženost, predanost i osobnu zauzetost govornice projektima ogranka od zamisli do oživotvorenja. A križevački se ogranka može podičiti vrijednim izdanjima i priznanjima kako u obliku nagrada i odlikovanja tako i raspadnim nakladama.

Davor Salopek

Davor Salopek je izlaganje svoje prethodnice izvršno potkrijepio stvarnim događajima iz života

jednog ogranka sa svom njegovom burnom prošlooću najtiješe povezanom s prošlooću grada u kojem djeluje. Upravo je Petrinja po stradanjima svog građanstva primjer stradanja hrvatskog naroda. Svojim povijesnim spomenicima svjedoči o iscrpljujućoj borbi s Turcima, u njoj je izdajom završila pobuna Eugena Kvaternika protiv carske vlasti, spomenik koji su petrinčani podigli Stjepanu Radiću, ubijenom po kraljevskom nalogu, komunistički režim je maknuo na skrovište mjesto, 1971. mnogi su u Petrinji izbačeni s posla, proganjani i zatvarani, a od 1991. do 1995. velikosrpski su napadači pokazali svoje pravo lice, porušivši i spalivši staru gradsku jezgu Petrinje, a crkvu Svetog Lovre poravnali sa zemljom. Kao i grad trpila je Matica hrvatska carsku nepovjerljivost, komunistički režim se 1971. posebno okomio na članove Matice hrvatske, a tek što je ogranka, obnovljen 1990., počeo djelovati, članstvo mu je proterano u izbjeglištvo. Davor Salopek priča o tome kako su tražili jedni drugu i okupljali se da i pod gotovo nemogućim uvjetima nastave rad u izbjeglištvu. Usprkos toga što se izbjeglištvo produžavalo iz godine u godinu, ni trenutka nisu posumnjali u povratak, nego skupljali fotografije i pripremali nacrt za obnovu Petrinje kao da je povratak pitanje tjedna ili najviše mjeseci. Dojam svojih riječi osnažio je prikazom diapozitiva koji su nas odveli u staru Petrinju i upoznali nas s njenim znamenitim građanima. Ni nakon Oluje i povratka nije bilo predača za ogranka Matice hrvatske, uključili su se svim raspoloživim snagama u obnovu grada, za koju je dio planova već čekao dovršen. Posebno je zorno predočio izgradnju zbrisan crkve Svetog Lovre, za koju su prekopavanje morali tražiti preostale temelje.

Usprkos svim nedaćama petrinjski ogranka je imao snage za kulturni i nakladnički rad pa je Davor Salopek s opravdanim ponosom mogao predstaviti knjige koje su izdali i dodati zanimljive priče vezane uz nastajanje svake od njih.

Priča o petrinjskom ogranku najbolji je dokaz povezanosti Matice s hrvatskim narodom, o dijeljenju dobra i zla, o hrabrosti i ustrajnosti. To je priča koja pomoćna stotinu i dvadeset puta, koliko ogranka ima, nedvojbeno kazuje o ulozi i značenju Matice hrvatske u prošlih 160. godina i uzdanju u usješno 21. stoljeće, za Maticu i za cijeli hrvatski narod u njegove obje domovine.

Gosti iz domovine imali su vremena i za odgovore na pitanja posjetitelja, a mnoga daljnja pojašnjenja davali su kasnije pri razgledavanju knjiga na prigodnoj izložbi Matice hrvatske križevačkog i petrinjskog ogranka. Da su ta pojašnjenja bila živa i zanimljiva svjedoči i tije broj kupljenih knjiga!

Sv. Cecilija pomogla “hrvatskom koncertu”

Ovogodišnji je “hrvatski koncert” bio upriličen u čast 160. obljetnice postojanja i djelovanja najstarije hrvatske kulturne ustanove Matice hrvatske. Organizaciju je provelo Hrvatsko-europsko kulturno društvo u Frankfurtu, čiji je predsjednik g. Michael König. Ta već gotovo tradicionalna hrvatsko-njemačka kulturna priredba odvijala se pod posebnim teškim uvjetima. U općoj gospodarskoj krizi i besparici nisu mogle dovoljno pomoći ustanove ili poduzetnici koji su to u prijašnjim godinama osiguravali. I najveća pomoć koja je u proljeće od strane Ministarstva vanjskih poslova SR Njemačke bila obećana organizatoru, otkazana je u zadnji čas radi katastrofalnih poplava u Njemačkoj. Tako je projekt ovogodišnje hrvatsko-njemačke koncertne večeri zamalo propao, usprkos okolnosti da su umjetnici pristali nastupiti za vrlo skromne honorare.

I. Švarc-Grenda, R. Husinec i M. Vlahović

Ipak smo uspjeli organizirati ovaj nadasve kvalitetan koncert zahvaljujući neočekivano povoljnim uvjetima, po kojima smo dobili na raspolaganje dvoranu zadužbine Dr. Hochs-konzervatorija “Philantropin”, i nakon što nam je kao sponzor-pokrovitelj po prvi put pomogla i Matica iseljenika,

a materijalno je pomogao i Odjel za kulturu pri Ministarstvu vanjskih poslova RH.

Koncert je održan 22. studenoga, na sam dan zaštitnice glazbe i glazbenika, sv. Cecilije. Moglo bi se kazati da je zaštitnica glazbe očigledno svoju ulogu ozbiljno shvatila i pomogla da ova koncertna večer uspije na zadovoljstvo izvođača i gostiju. Ujedno je obilježen i važan jubilej naše Matice. Prof. Renata Husinec, član Glavnog odbora Matice hrvatske i predsjednica MH Krizevci je u svom kratkom osvrtnu, prije početka koncerta, predstavila Maticu hrvatsku i njezin povijesni značaj za europsku i nacionalnu kulturu.

Ovom se prilikom na frankfurtskoj glazbenoj sceni po prvi put predstavila zagrebačka operna sopranistica, prof. Mira Vlahović s arijama Josipa Runjanina, W. A. Mozarta “Alleluja”, J. Offenbacha “Lijepa Helena”, Ivana Zajca “Lizinka” i Ive Tijardevića “Mala Flormy” uz pratnju pianista Silvia Foretića, dugogodišnjeg predsjednika “Colonia Croatica” iz Kölna.

Najmlađi izvođač bio je 14-godišnji frankfurtski Hrvat, Antonio Macan, pobjednik natjecanja mladih talenata “Jugend musiziert, Hessen 2002. On je izveo djela Rahmanjinova, Chopina, Skrjabin, Debussy i Goreckog.

Zaljubljenici Franza Schuberta nisu ove godine trebali “hodočastiti” na šuhertijadu u austrijski Bergerdorf, već su njegov “Forellenquintet” mogli uživati na našem koncertu, usred Frankfurta, i to u vrhunskoj postavi:

violina Anđelko Krpan, Zagreb

viola Marko Genero, Bochum

violončelo Pavle Zajcev, Zagreb

kontrabas Slavomir Grenda, München

glasovir Ivana Švarc-Grenda, München

U vedrom ozračju hrvatski su umjetnici nagrađeni dugim i zaslužnim pljeskom, pa je tako dan zaštitnice glazbe bio obilježen ovim krasnim koncertom povodom jubileja Matice hrvatske.

Ivica Šponar